

THE EUROPEAN ARREST WARRANT

EVA ŽATECKÁ - KATEŘINA PŘEPECHALOVÁ

Faculty of law, Masaryk University, the Czech Republic

Abstract in original language:

Evropský zatýkací rozkaz je to první z větších zásahů do tradiční suverenity národních právních řádů prolamující a omezující taková historická tabu jako zásadu nevydávání vlastních občanů do jiného státu, zásadu reciprocity (vzájemnosti) nebo zásadu oboustranné trestnosti. Evropský zatýkací rozkaz je sice relativně mladým institutem trestního práva, ovšem i přes původní rozpaky se s úspěchem zapojil do praxe soudů všech stupňů. Chce-li stát být nazýván demokratickým státem musí chtít bojovat s kriminalitou a spolupracovat s ostatními státy.

Key words in original language:

Evropský zatýkací rozkaz; Evropská unie; tradiční suverenity národních právních řádů; princip reciprocity; princip oboustranné trestnosti; princip vzájemného uznávání soudních rozhodnutí; trestní právo; Trestní řád.

Abstract:

The European Arrest Warrant is one of the main interventions to the traditional suverenity of the national regulations which break and restrict so historical things as the principle of non-citizens to another state, principle of reciprocity or dual criminality principle. The European Arrest Warrant is still the young institute of the criminal law, but after some first embarrassments is the full institute of criminal law and it is used by courts all levels. Every state wants to fight against the criminality and has to cooperate with other state if it could be stated as democratic state.

Key words:

The European Arrest Warrant; European Union; the traditional suverenity of the national regulations; principle of reciprocity; principle of dual criminality; principle of mutual recognition of judicial decisions; criminal law; the Criminal Procedure Act.

1. ÚVOD

Evropský zatýkací rozkaz je jedním z nejkontroverznějších témat evropského práva poslední doby. Je považován za jeden z klíčových prvků budovaného prostoru svobody, bezpečnosti a práva coby jednoho z cílů evropské integrace.

Základní myšlenkou bylo zajistit předávání potřebných osob přímo mezi justičními orgány různých států místo zdlouhavého zasahování ze strany správních institucí. A to všechno za přísného dodržení veškerých lidských práv a svobod občanů, tak aby mohlo dojít k co nejrychlejšímu a nejefektivnějšímu postihu pachatelů závažných trestných činů.

Právě z výše uvedených důvodů a po dlouhých letech jednání a příprav bylo dne 13. 6. 2002 schváleno Radou Evropy Rámcové rozhodnutí o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi jednotlivými členskými státy (Rámcové rozhodnutí č. 2002/584/JVV).

2. HISTORIE EVROPSKÉHO ZATÝKACÍHO ROZKAZU

V průběhu poslední dekády minulého století došlo k velmi zásadnímu vývoji v oblasti vydávání osob v rámci Evropské unie. V San Sebastianu byla v roce 1989 přijata Dohoda o zjednodušení a modernizaci způsobů doručování žádostí o vydání, jež umožnila zasílání žádostí i faxem. Následovalo přijetí Úmluvy o postupném rušení kontrol na společných hranicích, již se provedla Schengenská dohoda ze dne 14. 6. 1990. nebo došlo k přijetí Úmluvy o vydávání mezi členskými státy EU ze dne 10. 3. 1996, jež sice nenahrazovaly Úmluvu o vydávání z roku 1957, ale jen ji doplňovaly případy, jež v té době nebyly známy. Tyto úmluvy z roku 1995 a 1996 však již byly nahrazeny rozhodnutím o Evropském zatýkacím rozkazu.¹

Již v úvahách o vytvoření jednotného kodexu trestního tzv. Corpus iuris byla zmínka o evropském zatýkacím rozkazu. Zde se v čl. 24 odst. 1 písm. b) hovoří o evropském příkazu k zatčení, který má být vydán úřadem evropského generálního prokurátora národním soudcem a lze jej vykonat na celém území Evropské unie.²

Již v plánech Amsterodamské smlouvy a během zasedání Rady EU ve finském Tampere v říjnu 1999 se projevila vzrůstající nespokojenost s omezenou úpravou a úspěšností kooperace založené na mezinárodních smlouvách v rámci III. pilíře, které nedosáhly očekávané a požadované pružnosti justiční spolupráce. V bodě 35 závěrů z tohoto setkání byl zformulován požadavek na zrušení formálního postupu vydávání osob, jež se vyhýbají spravedlnosti a na urychlení postupu vydávání osob, jež jsou podezřelí ze spáchání trestného činu. Základním kamenem byla zásada vzájemného uznávání justičních rozhodnutí.

Po tragických událostech v USA 11. září 2001 byla tato potřeba více než evidentní. Za této situace schválila Rada Evropy Rámcové rozhodnutí o evropském zatýkacím rozkazu a procesu předávání mezi členskými státy. Toto rozhodnutí významně modifikuje zásadu nevydávání vlastních občanů, postupy předávání a nahrazuje ustanovení některých mezinárodních smluv.

Byť je velmi často uváděno, že rychlému přijetí evropského zatýkacího rozkazu dopomohly teroristické útoky v USA ze dne 11. 9. 2001, je zřejmé, že jeho samotnému přijetí předcházela dlouhá a komplikovaná vývoj.³

3. EVROPSKÝ ZATÝKACÍ ROZKAZ

Evropský zatýkací rozkaz je rozhodnutím vydaným soudem členského státu za účelem zatčení a předání požadované osoby jiným členským státem s cílem jejího trestního stíhání nebo výkonu nepodmíněného trestu odnětí svobody. Zatýkací rozkaz může být vydán na osoby podezřelé ze spáchání trestných činů, za něž je možno uložit trest odnětí svobody (nebo jiné

---

¹ Srovnej např. Kloučková, S. Evropský zatýkací rozkaz dostupné z <http://www.euractiv.cz/evropske-pravo/analiza/evropsk-zatkac-rozkaz>

² Srovnej např. Fenyk, J., Jílek, D.: Corpus Iuris. Základní trestněprávní ustanovení k zajištění ochrany finančních zájmů Evropské unie. Brno: Petr Sypták, 1998, str. 21.

³ Byť je nepochybné, že právě tento teroristický útok byl velkým impulsem celého procesu.

opatření omezující svobodu) s horní hranicí sazby alespoň dvanáct měsíců, nebo na odsouzené k trestu odnětí svobody (nebo k ochrannému opatření) v délce alespoň čtyř měsíců.

Je to první z větších zásahů do tradiční suverenity národních právních řádů prolamující a omezující taková historická tabu jako zásadu nevydávání vlastních občanů do jiného státu, zásadu reciprocity (vzájemnosti) nebo zásadu oboustranné trestnosti. Jedná se však o unikátní řešení problematiky extradice, kdy došlo k vytvoření přímého a méně formalizovaného právního rámce předávání stíhaných osob odbouráním nadbytečné rigidity a zjednodušením postupu při vydávání osob k jejich trestnímu stíhání nebo výkonu trestu odnětí svobody.

Evropský zatýkací rozkaz je založen na zásadě vzájemného uznávání soudních rozhodnutí a důležitý je i jeho vztah vůči třem základním zásadám, které za běžných podmínek vytyčují provádění tradiční extradice. Jedná se o:

- a. zásadu nevydávání vlastních občanů do jiného státu,
- b. zásadu reciprocity,
- c. zásadu oboustranné trestnosti.

Ad a) Zásada nevydávání vlastních občanů k jejich trestnému stíhání či výkonu trestu do cizího státu stále ještě patří mezi nejzákladnější principy ovládající tradiční extradici. Není těžké pochopit, že suverénní státy těžko opouští představu své jedinečné územní svrchovanosti a výlučné pravomoci ve věcech spadajících do oblasti trestního práva. Evropský zatýkací rozkaz tak představuje jeden z největších zásahů do již zavedeného systému a možno říci i ustálené tradice.

V rámci Evropského zatýkacího rozkazu je však ponechána možnost předání svého občana k trestnímu řízení do druhého státu podmínit jeho navrácením k výkonu uloženého trestu v domovském státě. Mimo to může předávající stát vázat předání svých občanů na splnění dalších podmínek.

Ad b) Zásada vzájemnosti se zde projevuje ve vymezení určitých trestných činů, u nichž je možné vydání pachatele mezi dvěma suverénními státy. Oproti klasickému pojetí extradice, která se převážně nevztahovala na trestné činy politické, vojenské nebo fiskální, znamená Evropský zatýkací rozkaz velké pozitivum, kdy Evropská rada vyjádřila svůj názor, že pryč je doba, kdy byly politické trestné činy výlučnou doménou vnitrostátních úprav a byly tak často předmětem neprůhledných praktik a korupce. Obdobně je tomu u fiskálních deliktů, které mohou ohrožovat ekonomické zájmy všech členských států EU.

Ad c) Třetí zásadou, která výrazně ovlivňuje předávání osob do zahraničí je podmínka oboustranné trestnosti. Ta je prolomena v případech 32 výslovně uvedených trestných činů v případě, že je za ně možno uložit trest odnětí svobody s horní hranicí sazby alespoň tří let. Článek 2 odst. 2 Rozhodnutí vypočítává tyto nejzávažnější trestné činy, u kterých, jsou-li ve státě vydávajícím Evropský zatýkací rozkaz trestné a zákon za ně stanoví odnětí svobody s horní hranicí nejméně 3 let, nebude vyžadována podmínka oboustranné trestnosti.

Kromě trestného činu terorismu a dalších trestných činů klasicky spojovaných s terorismem mezi ně lze dále zařadit např. útoky proti lidskému životu, zdraví, svobodě a důstojnost, finančním a majetkovým zájmům členských států i EU, obecným zájmům členského státu

nebo EU nebo proti nejzranitelnější skupině obyvatel – dětem. Zvláštní postavení má problematika rasismu a xenofobie, které jsou absolutně neslučitelné se zájmy EU a jejím zákazem diskriminace.

Pro ostatní trestné činy pak platí stále zásada, že předání předmětné osoby může být vázáno na požadavek, aby ve vykonávajícím státě bylo takové jednání rovněž trestným činem.

Nelze se ubránit dojmu, že trestné činy výslovně zmíněné v rámcovém rozhodnutí jsou natolik závažné, že není možné si představit stát, kde by nebyly kriminalizovány, obzvlášť chce-li mít tento stát přívlastek demokratický a právní.

Mezi členskými státy EU Evropský zatýkací rozkaz zcela nahrazuje:

- Evropskou úmluvu o vydávání ze dne 13. 12. 1957, její Dodatkový protokol ze dne 15. 10. 1975 a Druhý dodatkový protokol ze dne 17. 3. 1978;
- Evropskou úmluvu o potlačování terorismu ze dne 27. 1. 1977, pokud jde o vy dávání;
- Dohodu mezi 12 členskými státy Evropských společenství ze dne 26. 5. 1989 o zjednodušení a modernizaci způsobů doručování žádostí o vydání;
- Úmluvu ze dne 10. 3. 1995 o zjednodušeném postupu vydávání mezi členskými státy Evropské unie;
- Úmluvu ze dne 27. 9. 1996 o vydávání mezi členskými státy Evropské unie;
- hlavu III kapitoly 4 Úmluvy ze dne 19. 6. 1990, kterou se provádí Schengenská dohoda ze dne 14. 6. 1985 o postupném zrušení kontrol na společných hranicích.

Důsledkem toho je, že státy, které přijmou vnitrostátní právní úpravy o evropském zatýkacím rozkazu, mají tak učinit prohlášení (například podle § 28 odst. 3 Evropské úmluvy o vydávání ze dne 13. 12. 1957) o tom, že vypovídají tuto úmluvu, pokud jde o členské státy Evropské unie, protože budou mezi sebou nadále uplatňovat jednotnou právní úpravu týkající se evropského zatýkacího rozkazu.⁴

Rámcové rozhodnutí stanoví možnost členských států na základě uvážení, odvíjejícího se od základních principů, jakými jsou zejména *ne bis in idem* a *res iudicata*, nepředat požadovanou osobu do jiného státu. Rámcové rozhodnutí o evropském zatýkacím rozkazu v sobě ukrývá celkem 17 možností, jak se nejrůznějšími způsoby úplně vyhnout povinnosti předání či předání pozdržet. Tato skutečnost působí dojmem, že se státy jen neochotně vzdávají tradičních mechanismů spolupráce, které jim zajišťují přeci jen o něco větší míru suverenity. Nicméně v praxi se institut evropského zatýkacího rozkazu osvědčuje a dává většinou zapomenout na zdoluhavé několikaměsíční extradiční průtahy.

---

⁴ Kloučková, S. Evropský zatýkací rozkaz dostupné z <http://www.euractiv.cz/evropske-pravo/analyza/evropsk-zatkac-rozkaz> dne 24.5.2009

Při celkovém posouzení lze konstatovat, že byl členským státům ponechán rozsáhlý manévrovací prostor, jenž na jedné straně přispěje k zefektivnění trestněprávní spolupráce v Evropě, ale na straně druhé akceptuje požadavky států na zachování jejich národní suverenity v rámci trestního práva.

4. REALIZACE EVROPSKÉHO ZATÝKACÍHO ROZKAZU

Základní realizace evropského zatýkacího rozkazu spočívá ve dvou fázích a to v jeho vydání a následném vykonání. Obě fáze zajišťují justiční orgány, které mohou na jedné straně zatýkací rozkaz vydat nebo naopak vykonat. Nejčastěji se bude jednat o soudy a státní zastupitelství (prokuratury). Evropský zatýkací rozkaz musí splňovat nezbytné náležitosti, jakými jsou mimo jiné konkretizace požadované osoby; název, adresa a spojení na orgán, který zatykač vydal; popis skutku a jeho právní kvalifikaci a délku a druh uloženého trestu nebo trestu hrozícího. Výkon zatýkacího rozkazu spočívající v zajištění požadované osoby pak probíhá plně v souladu s ustanoveními vnitrostátního trestního práva. Osoba musí být po zatčení vyslechnuta a poučena o obsahu evropského zatykače, o právu na obhájce a tlumočníka, stejně jako o možnosti vyslovit souhlas s předáním do jiného státu.

Samostatnou pozornost je třeba věnovat konečnému rozhodnutí o předání nebo jeho odmítnutí. Rámcové rozhodnutí stanovilo lhůty, které mají zajistit rychlost a hospodárnost celého řízení. V případě, že zatčená osoba udělí souhlas se svým vydáním, činí lhůta pro předání pouze 10 dní od udělení tohoto souhlasu. Při absenci jejího souhlasu bude soud rozhodovat o předání ve lhůtě 60 dnů od zatčení. Tyto lhůty lze ve zvlášť závažných případech prodloužit o 30 dnů.

Důraz klade rámcové rozhodnutí na dodržování zásady speciality, stanovící možnost trestního stíhání nebo trestání v podobě odnětí svobody pouze a jen za trestný čin, pro jehož spáchání byla zatčená osoba předána.

Rámcové rozhodnutí umožňuje, aby členský stát odmítl výkon Evropského zatýkacího rozkazu:

1. jestliže se na trestný čin, na němž je zatýkací rozkaz založen, vztahuje ve vykonávajícím členském státě amnestie, pokud měl tento stát pravomoc tento trestný čin stíhat podle svého vlastního trestního práva;
2. pokud má vykonávající soudní orgán informace, že hledaná osoba byla pravomocně odsouzena za stejný čin členským státem za předpokladu, že v případě odsouzení byl trest vykonán, právě je vykonáván nebo podle právních předpisů členského státu, který vynesl rozsudek, ho již nelze vykonat – jedná se tedy o realizaci zásady *ne bis in idem* v této oblasti mezi členskými státy Evropské unie;
3. jestliže osobu, na níž byl Evropský zatýkací rozkaz vydán, nelze podle právních předpisů vykonávajícího státu vzhledem k věku považovat za trestně odpovědnou za jednání, na němž je zatýkací rozkaz založen.

Rámcové rozhodnutí umožňuje dále odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu též v případech:

1. kdy existuje nedostatek oboustranné trestnosti – pokud nejde o druh trestné činnosti, který je vyjmenován v článku 2 odst. 2 tohoto Rámcového rozhodnutí, avšak v případě daní, cel nebo měny nelze odmítnout výkon Evropského zatýkacího rozkazu z toho důvodu, že právní předpisy vykonávajícího členského státu neukládají tentýž druh daní nebo cel nebo neobsahují stejná ustanovení, co se týče daní, cel a měny, jako právní předpisy vystavujícího státu;
2. jestliže osoba, na níž se rozkaz vztahuje, je ve vykonávajícím členském státě stíhána za stejný čin jako trestný čin, na němž je zatýkací rozkaz založen ;
3. jestliže soudní orgány vykonávajícího členského státu rozhodly buď nezahájit trestní stíhání kvůli trestnému činu, na němž je založen Evropský zatýkací rozkaz, nebo zastavit řízení, či pokud byl v členském státě vynesena proti hledané osobě za stejné jednání konečný rozsudek, který zamezuje dalšímu trestnímu stíhání;
4. je-li trestní stíhání hledané osoby nebo výkon trestu podle právních předpisů vykonávajícího členského státu promlčen a jednání spadá do pravomoci tohoto členského státu na základě jeho vlastního trestního práva;
5. pokud má vykonávající soudní orgán informace, že hledaná osoba byla pravomocně odsouzena za stejný čin třetím státem za předpokladu, že v případě odsouzení byl trest vykonán, právě je vykonáván nebo podle právních předpisů členského státu, který vynesl rozsudek, ho již nelze vykonat;
6. pokud byl Evropský zatýkací rozkaz vydán za účelem výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření, hledaná osoba se zdržuje ve vykonávajícím členském státě, je jeho státním příslušníkem nebo zde má trvalé bydliště a tento stát se zavázal provést výkon trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření v souladu se svými vnitrostátními právními předpisy;
7. pokud byl Evropský zatýkací rozkaz vydán za účelem výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření, hledaná osoba se zdržuje ve vykonávajícím členském státě, je jeho státním příslušníkem nebo zde má trvalé bydliště a tento stát se zavázal provést výkon trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření v souladu se svými vnitrostátními právními předpisy.

Vztahuje-li se Evropský zatýkací rozkaz na trestné činy, které:

- byly podle právních předpisů vykonávajícího členského státu spáchány zcela nebo zčásti na území vykonávajícího členského státu nebo na místě, které se za toto území považuje;
- byly spáchány mimo území členského státu, jehož příslušný orgán evropský zatýkací rozkaz vydal, a právní předpisy vykonávajícího členského státu neumožňují stíhání za stejné trestné činy, pokud byly spáchány mimo jeho území – tato možnost byla stanovena zejména pro potřeby členských států uplatňujících angloamerický systém trestního řízení,

které neuplatňují v trestním řízení zásadu aktivní personality (tj. Velká Británie a z přístupových zemí Malta).⁵

5. EVROPSKÝ ZATÝKACÍ ROZKAZ A ČESKÁ REPUBLIKA

Česká republika, která nebyla v době přijímání evropského zatýkacího rozkazu členem EU, se nemohla (aktivně) podílet na jeho tvorbě, nicméně byla podrobně obeznámena s celým procesem a jeho významem pro kandidátské země. Přistoupení k EU 1. května 2004 se zavázala transponovat závazky rámcového rozhodnutí. Po dlouhých a notně emotivních politických diskusích byla nakonec s účinností od 1. listopadu 2004 přijata zákonem č. 539/2004 Sb., novela trestního řádu, jež pozměnila hlavu XXV.

Nejvíce byly diskutovány otázky ochrany lidských práv a zejména omezení zásady nevydávání vlastních občanů k trestnímu stíhání do zahraničí. Avšak možnost že by některý z členských států EU, které vycházejí z principů demokratismu a právního státu, vydal zatykač směřující k diskriminaci předávané osoby, je nulová.

Druhou a ještě více diskutovanou otázkou zůstal spor o propojení zákonné úpravy s ústavní rovinou ohledně předávání českých občanů k trestnímu stíhání nebo výkonu trestu do zahraničí.

Čl. 14 odst. 4 Listiny: *Občan nemůže být nucen k opuštění své vlasti.*“

Hovoří-li Listina o zákazu nucení občanů k opuštění republiky, jde o donucení k vyhoštění ze strany státu nebo nucení ze strany jakékoliv právnické či fyzické osoby. Klíčovým pojmem je zde vyhoštění. Tímto je třeba chápat trvalé opuštění země a zároveň bránění donucujícími orgány k opětovnému návratu do vlasti. Musí tedy dojít k naplnění obou podmínek – nucenému vyvezení za hranice a bránění v návratu. Musíme nutně vidět rozdíl ve vyhoštění za hranice a bránění v návratu. Musíme nutně vidět rozdíl ve vyhoštění osoby z území a jeho předáním pro účely trestního řízení do jiného členského státu. Ve druhém případě totiž Česká republika žádným způsobem nebrání předmětné osobě, aby se po skončení trestního stíhání nebo výkonu trestu navrátila zpět do republiky a nikterak jí přitom nebude bráněno. Naopak, vykonávající stát (zde tedy Česká republika) podmiňuje předání zatčeného jeho vrácením k případnému výkonu uloženého trestu.

Zvláštní ustanovení pro předávání osob mezi členskými státy Evropské unie na základě evropského zatýkacího rozkazu jsou obsažena v oddílu třetím hlavy dvacáté páté (§ 403 až § 422) trestního řádu⁶. **Jde vlastně o zvláštní úpravu vydávání pachatelů trestným činů mezi určitými stranami, jejímž cílem je takový postup zjednodušit a urychlit. Vydání pachatele je zde nahrazeno procesem předání. Ustanovení oddílu druhého o vyžádání z ciziny a o vydání do ciziny se na předávání osob mezi členskými státy užijí jen tehdy, pokud tato zvláštní úprava nestanoví jinak. Významnou změnou oproti extradici je nový způsob spolupráce mezi justičními orgány. Evropský zatýkací rozkaz je adresován přímo justičním orgánem. Role ústředního orgánu, Ministerstva spravedlnosti, je**

---

⁵ Kloučková, S. Evropský zatýkací rozkaz dostupné z <http://www.euractiv.cz/evropske-pravo/analyza/evropsk-zatkac-rozkaz> dne 24.5.2009

⁶ Zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád ve znění pozdějších předpisů (dále jen TR).

omezena na administrativní a technologickou pomoc. Správní orgán, ministr spravedlnosti, se v tomto řízení na rozdíl od řízení extradičního nepodílí na rozhodovacím procesu. Důležitým průlomem do dosavadních pravidel zajišťování osoby pachatele trestného činu pro řízení v cizím státě je stanovení povinnosti předávat vlastní občany na vyžádání jiného členského státu. Česká republika může vlastního občana předat jinému členskému státu jen za podmínek vzájemnosti (§ 403 odst. 2). Přitom je však podle § 411 odst. 7 nutno předání k trestnému stíhání podmínit tím, že předaná osoba bude vrácena k výkonu trestu odnětí svobody do České republiky, pokud po vynesení rozsudku ve vyžadujícím státě nevysloví souhlas s výkonem trestu v tomto státě.

Pro účely předání je také prolomena zásada oboustranné trestnosti, a to ve výše zmíněných případech 32 trestních jednání, pokud je za ně možno v členském státě, který požaduje předání, uložit trest odnětí svobody s horní hranicí nejméně 3 roky (§ 412 TR). O předání z České republiky do jiného členského státu rozhoduje příslušný krajský soud na návrh státního zástupce, který ve věci provedl předběžné šetření, jehož účelem je zjistit, zda jsou podmínky pro předání na základě evropského zatýkacího rozkazu.

Náležitostmi Evropského zatýkacího rozkazu jsou dle ust. § 405 TR:

1. jméno a příjmení obviněného, další osobní údaje umožňující jeho identifikaci a údaje o státní příslušnosti, jeho popis, případně fotografii a otisky prstů,
2. název, adresu, číslo telefonu a faxu a elektronickou adresu orgánu, který vydal evropský zatýkací rozkaz,
3. údaj o tom, zda existuje vykonatelný rozsudek, příkaz k zatčení podle § 69, mezinárodní zatýkací rozkaz podle § 384 nebo jiné vykonatelné rozhodnutí mající též účinek, které se týká téhož činu, pro nějž je evropský zatýkací rozkaz vydán,
4. zákonné pojmenování trestného činu s doslovným zněním příslušných zákonných ustanovení, včetně stanovené trestní sazby pro daný trestný čin podle právních předpisů vyžadujícího členského státu,
5. vylíčení skutkového děje s přesným vyznačením doby, místa, způsobu spáchání, míry účasti obviněného na trestném činu a následky trestného činu, pokud je možno je uvést, a
6. ustanovení o promlčení a dále popis úkonů ovlivňujících plynutí promlčecí doby, pokud od spáchání trestného činu do vydání evropského zatýkacího rozkazu uplynula doba více jak 3 roky.

Evropský zatýkací rozkaz pro účely vyžádání odsouzeného k výkonu trestu odnětí svobody musí kromě údajů uvedených v odstavci 2 písm. a) až d) obsahovat též údaj, kterým soudem a k jakému trestu byl odsouzen, a dále údaje o způsobu zajištění práv obhajoby obviněného v řízení, pokud byl rozsudek vydán v řízení proti uprchlému nebo v jeho nepřítomnosti, s připojením znění § 306a. Evropský zatýkací rozkaz musí obsahovat také ustanovení o promlčení a dále popis úkonů ovlivňujících plynutí promlčecí doby, pokud od právní moci rozsudku do vydání evropského zatýkacího rozkazu uplynula doba více jak 5 let.

Pokud některý z trestných činů, pro které je vyžadováno předání, je trestným činem podle § 412 TR, soud tuto skutečnost na evropském zatýkacím rozkazu označí.

Poté doručí soud, který vydal Evropský zatýkací rozkaz, tento Policejnímu prezidiu České republiky k pořízení záznamu v Schengenském informačním systému za účelem zatčení a předání osoby, stejnopis evropského zatýkacího rozkazu současně doručí Ministerstvu spravedlnosti. Je-li známo, kde se osoba nachází, doručí soud evropský zatýkací rozkaz příslušnému orgánu předávajícího státu v souladu s právním řádem předávajícího státu v úředním nebo v jednom z úředních jazyků předávajícího státu či v jiném jazyce, v němž je předávající stát ochoten evropský zatýkací rozkaz přijmout. Ministerstvo spravedlnosti stanoví vyhláškou vzor evropského zatýkacího rozkazu. (§ 405 odst. 5 TR). Přičemž ohledně pořízení záznamu v Schengenském informačním systému pojednává ust. § 404a TR.

6. ZÁVĚR

Každý stát, chce-li být ztotožňován s přívlastkem demokratický, musí s projevy kriminality účinně bojovat a přitom spolupracovat s ostatními státy bez ohledu, zda jsou přímo dotčeny jeho vlastní zájmy nebo zájmy jiných subjektů. A přesně o to se snaží Evropský zatýkací rozkaz.

Přínos Evropského zatýkacího rozkazu ve srovnání s mezinárodním zatýkacím rozkazem je jednak v procesu vydávání (extradice) z jednoho státu do druhého, kdy z úrovně výkonné moci (tj. ministrů a vlád) je nahrazen předáváním přímo mezi justičními orgány a je tedy vyloučena účast výkonné moci (zejména ministra spravedlnosti) na rozhodování o předání. Dále se v jeho případě uplatňuje zásada vzájemného uznávání, tj. dožádaný orgán nezkoumá trestní řízení vedené dožadujícím státem - pouze posuzuje splnění podmínek pro realizaci Evropského zatýkacího rozkazu. Dochází tak k významnému omezení zásady oboustranné trestnosti a za stanovených podmínek je možno k trestnímu stíhání předat i vlastního občana. Není tedy již možné se schovat před spravedlností v domovském státě, což výrazně zjednodušuje stíhání nadnárodních organizovaných skupin zločinců. Justiční orgány mají ohledně rozhodnutí o předání a o jeho samotné realizaci pevně stanovené lhůty, což znamená menší zásah do práv předávané osoby (při nedodržení lhůty na předání musí být osoba propuštěna). Byl zaveden jednotný formulář, jenž nejen urychluje, ale i zjednodušuje administrativní a překladatelskou složku, kdy jsou veškeré oficiální jazykové mutace formuláře soudům dostupné též v elektronické podobě. A konečně došlo k využití tzv. Schengenského informačního systému (SIS) k šíření Evropského zatýkacího rozkazu s tím, že záznam v SIS je roven originálu Evropského zatýkacího rozkazu.

I přes některé praktické problémy s rozdílnou implementací Rámcového rozhodnutí o Evropském zatýkacím rozkazu v členských státech je zavedení Evropského zatýkacího rozkazu hodnoceno jako velký úspěch. Počet předaných osob výrazně vzrostl proti minulosti, předávací procedura se zásadním způsobem zkrátila (rekordmany jsou Španělé a Portugalci, kteří zvládli předání i za dva dny) a zjednodušila. Skrývat se před spravedlností už není tak snadné jako v minulosti, což je dobrá zpráva pro všechny poctivé občany.

Evropský zatýkací rozkaz je sice relativně mladým institutem trestního práva, ovšem i přes původní rozpaky se s úspěchem zapojil do praxe justičních orgánů napříč celou Evropou.

Literature:

- Universitatis Carolinae: Vybrané otázky europeizace trestního procesu, Iuridica 2/2008, Univerzita Karlova v Praze
- Fenyk, J., Jílek, D.: Corpus Iuris. Základní trestněprávní ustanovení k zajištění ochrany finančních zájmů Evropské unie. Brno: Petr Sypták, 1998, str. 2
- Jelínek J. a kolektiv: Trestní právo procesní, 5. aktualizované vydání Linde Praha, 2007
- Kloučková, S.: Evropský zatýkací rozkaz dostupné z <http://www.euractiv.cz/evropske-pravo/analyza/evropsk-zatkac-rozkaz-dne-24.5.2009>
- Kmec, J. Evropské trestní právo. Mechanismy europeizace trestního práva a vytváření skutečného evropského trestního práva. 1. vydání.
- Praha: C.H.Beck, 2006, 230 s.
- Lyčka, M.: Caso Goicoechea: Boj s Evropským zatýkacím rozkazem, ze dne 30.10.2008, Jurisprudence r. 2008, číslo 6, str. 55
- Vantuch, P.: Evropský zatýkací rozkaz, Právní rádce r. 2004, číslo 4, str. 61
- Zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád ve znění pozdějších předpisů (dále jen TR)

Reviewer:

Jaroslav Fenyk

Contact – email:

eva.zatecka@law.muni.cz - prepechalovakaterina@seznam.cz